

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 18 gld., za četrt leta 8 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za ostanila plačuje se od četiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Splošna volilna pravica.

Kadar smo zadnji čas zagovarjali mladočeški predlog o uvedanju splošne volilne pravice in poročali o mogočnem gibanju, ki se je začelo zlasti med socialisti za to idejo, nikdar nismo mislili, da bo vlada sama vzela inicijativo v svoje roke. In vendar se je tako zgodilo! Predčerašnjim je grof Taaffe predložil drž. zboru zakonski načrt o premembu volilnega zakona. Tendenco tega načrta je znana našim čitateljem. Vlada hoče uvesti modro omejeno splošno volilno pravico, zajedno pa ohraniti načela sedanjega volilnega sistema, namreč kurije, s katerim so zlasti veleposestnikom zajamčene njih pravice. Reforma, kakeršno namerava vlada, torej ni popolna, ker se ž njo uveljavi samo skoro splošna, ne pa tudi jednaka in neposredna volilna pravica, zato vladni načrt tudi ni v soglasji z našim idejnim odobravamo vladno namero brez zadržka. Prvi korak je vendar storjen; najkonservativnejša vseh konservativnih vlad se je odločila vsaj za delno odpravo v nebo upijoče krivice, vsled česar se je smeti nadejati, da se bo tekom let brez posebnih bojov dosegla popolna reforma.

Kakšni nagibi so grofa Taaffea pridobili za volilno reformo, ne maramo preiskovati; odločil se je zanjo in to naj nam za sedaj zadostuje, tembolj ker jo zamoremo s splošno državljanskega in z narodno-slovenskega stališča samo z veseljem pozdravljati. Stranka nemškega kapitala se jej sicer silno upira, a le iz egoističnih razlogov, zakaj če se izvede vladni načrt, izgube levičarji večji del svojega upliva; druge stranke še niso utegnile odločiti se na to ali ono stran, a preverjeni smo skoraj, da bo vlada za svojo predlogo dobila potrebno navadno večino in tako položila temeljni kamen novi, srečni dóbi v zgodovini avstrijskega parlamentarizma in notranjepolitičnega našega življenja.

Da vidijo čitatelji, kako različne so sodbe o novem vladnem načrtu, ki je vsa druga vprašanja hkrati potisnil v ozadje, naj navedemo nekatere časnikarske glase:

„Narodni Listy“ pravijo, da je v vladni predlogi izražen princip dokaz, da se toli obreko-

vani mladočeški poslanci bavijo z idejami, katerih moč in notranja resničnost je bolj uplivna, nego še tako veliko število zaveznikov. Samo po sebi je umevno, da je princip splošne volilne pravice v vladno predlogo vzprejet le kot embryo, ali tudi ta zamore postati tolikega pomena, kakor svetopisemsko gortično zrno. Vladna predloga o volilni reformi bo v parlamentu sicer potisnila mladočeški predlog v ozadje, ne pa mej prebivalstvom. — Na drugem mestu piše rečeni list: Vlada se je prav iz naravnih razlogov lotila volilne reforme. Na jedni strani bo vsled tega opešalo zanimanje za izjemno stanje, na drugi pa je vlada s svojim predlogom nemški leviči izbila iz rok tisto orožje, s katerim je levica nameravala vlado napasti. Vladna predloga ho bič, s katerim bo vlada priganjala levico, da bo vladni voziček hitreje vozila. Nameravana pomnožitev volilcev pomeni zboljšanje sedanjega volilnega reda in je uspeh mladočeškega predloga o volilni reformi. Splošno se priznava, da so se mladočeški poslanci postavili tej akciji na čelo, in ta akcija ne bo prej končana, dokler se ne uvede splošna volilna pravica.

„Politik“ piše: Jako verjetno je, da se bodo vse velike stranke uprle volilni reformi, zato je pričakati, kako se vsa stvar razvije. Tega ni moči tajiti, da je grof Taaffe našel kvas, ki bo na javno življenje v naši državi dolgo časa močno uplival. V kaki smeri se bo razvijalo, tega še ni presoditi. Z avtonomističnega stališča pa ne moremo udušiti svojih pomislekov zoper volilno reformo, in takisto se nam tudi vidi, da se je vlada lotila tega vprašanja, da borbe za narodnost, ki so jej skoro čez glavo vzrastle, prenese na drugo polje oziroma je zajezi. Vse stranke, zlasti avtonomistične, se bodo morale resno baviti s to predlogo, največ uzrokov za to, da posveti predlogi posebno paznost, pa ima nemška levica.

„Česká Politika“ se nadeja, da bodo tisti elementi, ki so bili doslej izključeni od volilne pravice, postali zavedni svoje narodnosti in se oklenili češkega programa.

„Hlas Naroda“ sodi, da ima volilna reforma namen, centralizmu in centralnemu parlamentu dati novo močno orožje, katero bo nova in čutna ovira avtonomističnim težnjam. Vlada ima izgovor, da so

mladočeški poslanci delovali za ustanovitev novega centralističnega parlamenta, dasi so sicer zagovorniki avtonomije in državnega prava češkega.

„Neue Freie Presse“ se peni v onemoglem srdu in dokazuje, da je nemogoče, zastopstvo interesov združiti s splošno volilno pravico. Nerazmerje, obstoječe mej pravicami veleposestnikov in drugih stanov, se s tem le še bolj kaže v svoji goloti. S predlogo bi se ustanovil volilni sistem, ki bi srednje stanove, stoječe mej aristokracijo in proletarijatom, zdobil, kakor da bi bili došli mej dva mlinška kamna, in uničil steber, na katerem stoji država, nemštvo.

„Fremdenblatt“, ki doslej še nikdar ni pisal zoper grofa Taaffea, dvomi sedaj, če je bilo modro, sprožiti to vprašanje, ki bo premenilo vse razmere, ne da bi se prej pripravil terén. Predloga obuja jako tehtne pomisleke. Če se hoče vlada držati principov sedanje ustave, potem ne sme iz zbornice pahniti zastopnikov mestjanstva. Če ni smeti dopustiti, da bi kmetski volilci udušili glas velikih posestnikov — čemu se potem mestjanstvo tira v brezupen boj. Vlada si je naložila velikansko odgovornost. Kadar so ministri pritrdili izvestnim načelom, potem ni več moči preprečiti njih izvršitve.

„Neues Wiener Tagblatt“ sodi, da pri tem načrtu o volilni reformi ne gre za premembo v demokratičnem smislu, ker se z ohranitvijo kurij ohrani tudi upliv plemstva in duhovščine. Inteligentno meščanstvo, ki je bilo po sedanjem volilnem sistemu zastopano v državnem zboru, pahnilo bi se s to naredbo v boj z rudečim in s črnim, za bedake prirojenim socijalizmom. Glavna stvar je menda ohranitev plemstva in duhovščine, drugi državljani pa naj se mej seboj razmesarijo. Ali žele v sedanji vladi zastopane stranke res, da se uvede splošna volilna pravica? Dobro! Ali brez kurij! Proč s privilegijami plemstva in duhovščine in proč s posrednimi volitvami. Tudi pred volilnim zakonom naj bodo vsi državljani enakopravni.

„Vaterland“ je tudi v velikih skrbih. Doma in v inozemstvu se bo sodilo, da je skoro neverojetna senzačna vest, da bi se bila naša vlada odločila za tako radikalno premembo sedanjih razmer, kakor je splošna volilna pravica, in to ne samo v

LISTEK.

Cigareta.

Epizoda iz karlističkih vojsk.

Spisal Jules Claretie. Preložil Moravan.

(Dalje.)

„Življenje Zucarrage je več vredno kot jedno premoženje“, odgovori Garrido. „Ono pomenja existenco tisoč in tisoč mojih ubozih otrok. Zucarraga, — on je upor, on ključ do Bilbao, on je ubijanje brez konca. . . To je vse! Tebi ne morem dati nikakvih ukazov, ti nisi vojak. Ako pa izvršiš, kar obetaš, smeš me opomniti na to, kar sem rekel!“ „Dobro,“ pravi Juan, „na skorajšnje svidenje, general!“

Stari je zmajal z ramami in nekaj časa sam sebe izpraševal, da li ni ta mož ogleduh. Potem pa se obrne k svojim častnikom. . .

Araquil je imel samo jedno misel: Življenje Zucarrage je toliko kot premoženje. Po tem imetju, koje je preziral kakor sirovo čebulo, želel si je le zato, ker bi mu privedlo Pepo živo v naročje. Odšel je iz Hernanija in izginil. Mnogo dnij ni bilo nobe-

nega glasu o njem. General je dejal: „Z norcem sem imel opraviti.“ Delal je priprave za nočni napad, s katerim je hotel Zucarrago nepričakovano zgrabiti in na srečo siloma si odpreti prehod; raketi in plamenice naj bi razsvetljevali boj.

Mej tem se je Araquil plazil okrog Karlovih utrdb z nožem v žepu, tistim nožem, koji je umel metati kakor kroglo in v veliki oddaljenosti zasadi v črno piko na šipi: Tako je ležal na preži, prenočeval pod milim nebom, zdaj tu zdaj tam, kakor je ravno prišlo, in čakal na priliko, da bi se mogel bližati Zucarragi in starega Garrido rešiti Karlovega poveljnika. Kaj je bila njemu mar existenca takega poveljnika? Boj s topovi, boj z nožem, boj je vsekako. Sigurno se mora imeti pravica ubijati, ako se pri tem zastavi lastno življenje. Taki so bili sklepi, katere je izvajal, mej tem pa ležal tu pričakujé ugodne prilike.

Neke noči, ko se je bil drznil preblizo do neke na pol razrušene pristave, kjer je Zucarraga pod podrtinami in razvalinami nočeval, brenčala je krogla stražnika neposredno mimo njegove glave, tako blizu, da mu je odtrgala malo mesa na levem ušesu. On pa je komaj pazil na to in obžaloval je le jedno: da ga je opazila Karlova straža. Da se to ni zgo-

dilo, preplezal bi bil zid, vrgel se na Zucarrago! . . . Zdaj pa je moral zopet znova začeti.

No, pa dobro. To naj bi se izvršilo drugi dan. Vmes pa je bila noč, katero je Garrido odločil za napad. Juan Araquil je čepel v jarku, sključen kakor divja zver v svojem brlogu, in si trdno zavzel, to pot prodreti do Zucarrage, naj velja kar hoče. To je bilo baš tisto uro, ko je Garrido poslal jedno krdele v ogenj proti Karlovcem. Prvi strelji, označujoč začetek boja, osupnili so Araquila, naslednji pa so ga veselo iznenadili.

Bili so se in Zucarraga je moral na bojišče, da popelje svoje v boj. Juanu se je bilo treba samo do njega priplaziti in potem bi bilo kmalo vse končano: v roki se zasveti nož, zasadi se v srce in to ne zavratno, ampak v boju z očij v očij. Ah, kri Zucarrage je bilo vredno jedno imetje. Oče Chegaray bo dobil svojih 2 tisoč durov — dobil jih bo, ali toliko hujše za Karlovce.

Boj je bil te noči vroč. Vojake Garridove je navdajal bojni pogum, polasté se v naskoku ograj, planejo z bajoneti v rokah na Karlovce, katere so hoteli iznenaditi, a našli so jih pripravljene za boj. To je bilo pobijanje in morjenje v črni noči. Meč prodira prsi, samokres raznaša glave. Mori se, ne

čelih, veljavnih za stalno vojsko. Določba dosedanjega domobranskega zakona, da je v slučaji vojne smeti domobranstvo izven državnih mej porabiti le z dovoljenjem državnega zbora, se v novi zakon ni vzprejela.

Zagreb 11. oktobra. Danes zjutraj ob 5¹/₄ uri bil močan potres, ki pa ni naredil škode.

Budimpešta 11. oktobra. Poslanska zbornica je glede peticij radi cesarjevega govora v Borossebesu prestopila na dnevni red. Danes se je začela debata o peticijah glede cesarjevih govorov v Kiseku.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Moll-ove francoske žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj od dveh steklenic se ne pošilja. 2 (18—14)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Začetek ob 1/8. uri zvečer.

Štev. 4. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 532.

V četrtek dné 12. oktobra 1893.

Prvi nastop novoengaževanega basista g. **Cecila Vašičeka**. Drugi nastop gđc. **Eleon. Rihove** in g. **V. Beneša**.

V VODNJAKU.

Opera v dveh delih. Spisal R. S. Poslovenil Fr. Gerbič. Uglasbil Viljem Blodek. — Kapelnik g. prof. Fr. Gerbič. Režiser g. Josip Noll.

V začetku prvokrat:

Ravna pot, najboljša pot.

Veseloigra v jednom dejanju. Po Schlesingerju prevel Jensenko. Režiser g. Ignacij Borštnik.

Začetek točno ob 1/8. uri, konec ob 10. uri zvečer.

Dramatično društvo.

Pri predstavi svira orkester slavnega pešpolka Leopold II., kralja Belgijcev št. 27.

Ustopenina:

Parterni sedeži do III. vrste 1 gld., od IV. do VIII. vrste 80 kr., od IX. do XI. vrste 60 kr. — Balkonski sedeži I. vrste 70 kr., II. vrste 60 kr., III. vrste 50 kr. — Galerijski sedeži 40 kr. — Ustopenina v lože 70 kr. — Parterna stojišča 50 kr. — Dijaške, otroške in vojaške ustopenice 30 kr. — Galerijska stojišča 20 kr.

Sedeži, lože in ustopenice se dobivajo v stari čitalnični trafiki v Selenburgovih ulicah in na večer predstave pri blagajnici.

V abonement na sedeže se ustopi lahko vsak dan.

Prihodnja predstava bode v nedeljo, dné 15. oktobra 1893.

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Tucl:

10. oktobra.

Pri **Mališci**: Hirsch, Schwarz, Schimon, Braun, Bun, Ehrenstein, Rosenberg, Völk, Sperling z Dunaja. — **Rismondo** iz Dalmacije. — **Schleimer** iz Celja. — **Kaplja** iz Litije. — **Klotz** iz Beljaka. — **Cora** iz Trsta. — **Brauman** iz Monakovega. — **Tomitsch** iz Kočevja. — **Weller**, Winterhalter iz Maribora.

Pri **Slonu**: Kraus, Bruner iz Celovca. — **Dr. Visconti**, Heller, Pörs iz Gradca. — **Lieclein**, Maurer, Epinger, Litscheer iz Trsta. — **Schulz** iz Rudolfovega. — **Eibuchlitz**, Färber, Gellis, Pollak, Fink, Mühlrad, Besserglück z Dunaja. — **Neuman** iz Zagreba. — **Schadinger**, Faber iz Kočevja. — **Meschko** iz Maribora.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
10. okt.	7. zjutraj	736.0 mm.	10.6° C	brevz.	megla	3.00 mm.
	2. popol.	736.6 mm.	19.0° C	sl. svz.	d. jas.	
	9. zvečer	740.8 mm.	12.2° C	sl. svz.	jasno	dežja.

Srednja temperatura 13.9°, za 0.6° nad normalom.

Dunajska borza

dné 11. oktobra t. l.

Skupni državni dolg v notah.	96 gld. 80 kr.
Skupni državni dolg v srebru	96 " 70 "
Avstrijska zlata renta	119 " "
Avstrijska krona renta 4%	96 " 25 "
Ogerska zlata renta 4%	115 " 65 "
Ogerska krona renta 4%	93 " 40 "
Avstro-ogerske bančne delnice	990 " "
Kreditne delnice	334 " "
London vista	126 " 65 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	62 " 25 "
20 mark	12 " 43 "
20 frankov	10 " 05 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 70 "
C. kr. cekini	5 " 99 "

Dné 10. oktobra t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	145 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	194 " 50 "
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127 " 25 "
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	123 " 50 "
Kreditne srečke po 100 gld.	194 " 25 "
Ljubljanske srečke	24 " 25 "
Rudolfove srečke po 10 gld.	24 " "
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	149 " "
Tramway-drust. velj. 170 gld. a. v.	249 " "
Papirnat rubelj	1 " 31 1/4 "

Pri Novomeški mestni in meščanske straže godbi je popolniti

mesto kapelnika

z letno plačo 480 gld. Reflektanti morajo biti popolnoma večti v svoji stroki ter dokazati svojo dosedanje porabo, znati morajo slovenski ali pa vsaj jeden slovanski jezik v pisavi in govoru.

Ponudbe naj se pošiljajo mestni in meščanske straže godbi v Novem Mestu. (1030)

Večjo množino tirolskega in dolenjskega

vina

(874—14)

le pristno blago — ponuja po primerno niski ceni v posodah od 50 litrov višje

Jos. Paulin v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Za želodec.



(332—49)

Trnkoczy-jev

Cognac - grenčec

steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.

Slasten!

Učinkuje na želodec osvežujoče, krepilno, vzbuja tek in pospešuje probavo.

Dobiva se pri

Ubaldu pl. Trnkoczy-ju

lekarnarju v Ljubljani.

— Pošilja se z obratno pošto. —

Za želodec.

Za slovenske predstave

polovica lože v prvem nadstropji.

Več pové upravništvo „Slovenskega Naroda“.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1893.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selsthal v Aussee, Isch, Gmund, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Lino, Budejovce, Plenz, Marjine vaze, Eger, Francove vaze, Karlove vaze, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 06 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selsthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 4. uri 30 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Curih, Genova, Paris, Lino, Isch, Budejovce, Plenz, Marjine vaze, Eger, Francove vaze, Karlove vaze, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 55 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marjinih varov, Plenz, Budejovce, Solnograda, Lince, Steyra, Isch, Gmund, Zell na jezeru, Lend-Gastein, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.
Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marjinih varov, Plenz, Budejovce, Solnograda, Lince, Gmund, Lince, Steyra, Pariza, Geneva, Curih, Bregnic, Zell na jezeru, Lend-Gastein, Ino, mosta, Ljubnega, Celovca, Pontabla, Trbiža.
Ob 4. uri 53 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.
Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 6. uri 25 min. zjutraj v Kočevje.
" 12. " 00 " popoldne " "
" 6. " 10 " zvečer " "

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 8. uri 10 min. zjutraj iz Kočevja.
" 1. " 01 " popoldne " "
" 8. " 46 " zvečer " "

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 18 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 05 " popoldne " "
" 6. " 50 " zvečer " "
" 10. " 10 " zvečer " " (meseca oktobra ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 51 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 15 " dopoldne " "
" 6. " 20 " zvečer " "
" 9. " 55 " zvečer " " (meseca oktobra ob nedeljah in praznikih.) (12—219)

Trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika ter dober prodajalec, vzprejme se v službo. — Kje? pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenskega Naroda“. (1008—3)

J. GIONTINI

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani
priporoča naslednje knjige:

Nauk slovenskim županom. Spisal Ant. Globočnik, na slovenski jezik preložil Fr. Levstik. Gld. 1.20, po pošti gld. 1.30.

Tisoč in ena noč. Deset delov. Eleg. vezano gld. 11.—. **Cimpermanove pesmi.** Broširane 90 kr., eleg. vezane gld. 1.40, po pošti gld. 1.50.

Preširne pesmi v cirilici. I. zvezek 10 kr., II. zvezek 15 kr., po pošti 3 kr. več.

Tartaglia — Poljedelstvo najdišnji sanat. 60 kr., po pošti 65 kr.

Reithoffer B. — Das Kind, dessen Pflege und Erziehung in den ersten Lebensjahren. 60 kr., po pošti 70 kr. (1028—1)

Na najnovejši in najboljši način

umetne (694—29)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

polg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

Naznanilo.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da bodem dné 15. oktobra t. l. odprl svojo

odvetniško pisarno v Postojini

(v Kogej-evi hiši).

Dr. Dragotin Treo

odvetnik.

(1031—1)

principu, ampak dejanski, predloživši državnemu zboru zakonski načrt, ne da bi se prej dogovorila z voditelji strank, iz katerih misli sestaviti za vzprejem zakona potrebno večino.

„Wiener Allgemeine Zeitung“ misli, da gibanja za volilno reformo ni bilo moči zadržati, da pa se ni sprevrglo, treba je bilo, postaviti se mu na čelo. To bi bila morala liberalna stranka pojmiti. Namesto pa, da bi se bilo to zgodilo, so velike parlamentarne stranke to gibanje samo ignorirale ali zasramovale ali pa odgovarjale s suhim Non possumus! Hkrati stopila je vlada z izdatnim odplačilom pred brezpravno maso. Pustivši vso staro šaro: privilegije veleposestnikov in trgovinskih zborov ter posredne volitve v kmetijskih občinah nepremenjeno, treba jej je za nje predlogo samo navadno večino dobiti. Zdaj se seveda v imeni mestjanstva bje plat zvona. Ali to je samo epizoda. Nobena parlamentarna stranka, najmanj pa liberalna, ne more biti bolj reakcionarna, kakor vlada, zlasti pa bolj kakor vlada grofa Taaffe, ki namerava s cesarjevim privoljenjem premeniti volilni red. Levica naj nikar ne dela prevelike opozicije. Kakor se kaže, se pripravlja, da bi zopet storila tiste grehe, katere je v prejšnjih časih zakrivila. Naj ne zamudi, uvaževati situacijo in premisliti, ali je principijelno korektno in taktično pametno, identifikovati politični pomen mestjanstva z ohranitvijo flagrantne krivice napram politično brezpravnim stanovom, katero krivico priznava celo tak tory, kakršen je grof Taaffe. Če je mestjanstvo le zavarovano po grmadi krivic, potem ni dvoma, kaj je odpraviti: krivico ali pomen mestjanstva. Na srečo pa niso razmere take. Niti na Francoskem in Angleškem, niti na Nemškem in v Italiji ni splošna volilna pravica udušila mestjanstva.

Iz teh glasov je vidno, da so listi jako različnega mnenja, tako kakor — če smo dobro obveščeni — tudi parlamentarni krogi. Nazori se še niso razbistrili, frakcije še tavajo v temi, ali če bo vlada hotela, dobi gotovo potrebno večino.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 12. oktobra.

Izjemno stanje.

Vladna predloga o izjemnem stanju v Pragi in v Praški okolici razdelila se je že včeraj mej poslance in reči se sme, da ni naredila posebno dobrega utisa, ker je jako nedostatno utemeljena. Vlada pravi v motivaciji, da so agitatorji zlorabili tiskovno in društveno svobodo, da so hujskali prebivalstvo zoper verske institucije, stanove in narodnosti, v sled česar so nastali obžalovanja vredni izgredi, kar je prouzročilo začasno utesnitev državljanov pravic v imenovanem okrožji. Faktani vlada v motivih navedla nobenega. Gledé porot, katere so se ustavile, pravi vlada, da se je to zgodilo, ker so tisti elementi, iz katerih se izbirajo porotniki, okuženi po agitacijah in torej niso zmožni nepristransko soditi. — Take motivacije ni resno upoštevati in če vlada ne bo vedela svojih naredeb bolje, to je a fakti opravičiti, imela bo v drž. zboru težko stališče. Posamni klubi so se že bavili z izjemnimi naredbami, a doslej še ni prišlo v javnost, kako so se odločili. Samo mladoletski klub je določil, da voli v dotični odsek dra. Herolda in dra. Pacaka, v plenarni seji pa bodo govorili Eim, Slama, Kounic, Vašaty, Pacak in Herold.

da bi se videlo. In to Španci proti Špancem, — ponavljam, to je nesreča!

Dolgo je trajal boj. Ko je napočilo jutro, so vladni vojaki zopet bežali. Ubožci! Izgubili so na stotine svojih, da so prišli dotega. Popolnoma brezuspešen napad. Morilna noč, ki je prejšnjim porazom pridružila še jeden. Tam doli je stari Garrido plakal od srda. Na nasprotni strani pa so Karlovci z veselimi klici pozdravljali vzhajajočo zarijo: Harri! Harri! Ali najedenkrat, z jednim udarcem je vse potihnilo, vriskanje, zmagovalni klici, — zavladala je grobna tišina tam gori. Prišlo je poročilo, da je Zucarraga ranjen, da ima zlomljeno kost; ranjen, on, nepremagljivi poveljnik, čigar glas se je to noč slišal neprestano ponavljajoč besede: „Naprej! Vrzite jih nazaj! Pogum, deca moja!“

Bilo je pred podrtó bišo, kjer je Zucarraga navadno prenočeval. Ujetniki madridske vojske — Karlovci so jih v tej noči dobili mnogo, — uzrli so visokega, ponosnega moža z dolgo, črno brado; slo nel je tu blede, kakor njegova bela čepica, obkrožen od častnikov svojih. Nekateri njegovih vojakov so mu baš prinesli stol, na kateri so ga posadili; ranjeno nogo stegne pred se.

Araquil je vse to opazoval. (Dalje prih.)

Trutnovska novela.

Vlada je v prvi seji državnega zbora predložila zakonski načrt, s katerim se premenijo določbe § 2. zakona z dné 11. junija 1868 in § 1. zakona z dné 26. aprila 1873 glede sodelovanja deželnih zborov pri ustanavljanju novih sodišč ali pri premembah sodnih okrajev. Predloga določa, da zamore vlada izvršiti tako premembo na svojo roko, če prizadeži deželni zbor v dveh zaporednih zasedanjih ni izrekel o vladni predlogi svojega mnenja. S to novelo si hoče vlada zagotoviti moč, da izvede zloglasne Dunajske punktacije tudi zoper voljo celega češkega naroda.

Iz proračunskega odseka.

V včerajšnji seji proračunskega odseka dokazoval je poslanec Neuwirth potrebo, da se v proračunu določi azija, češ, da mora sedaj pač vsakdo priznati, da je relacija — a proračunskega stališča sojena — zgolj fikcija, kateri ne bo nihče zaupal tako dolgo, dokler se proračun ne ozre na azijo. Vladni zastopnik Niebauer je Neuwirthu ugovarjal, ker je delegacija določila azijo na 19 odstotkov in je to odločilno za proračun. Finančni minister dr. Steinbach izjavi da ni proti temu, da se v proračunu upošteva azija, koliko se je povzpela nad relacijo, ker pa ni smeti postaviti se v nasprotje z delegacijskim sklepom, nasvetuje, naj se za azijo postavi v proračun poseben znesek kot rezerva. Poslanec Neuwirth in poročevalec Szczepanowski pridrida ministru in odsek postavi v proračun primeren znesek kot azijsko rezervo.

Kmetijske zadruge.

Poljedelsko ministerstvo je v včerajšnji seji državnega zbora predložilo zakonski načrt o ustanovitvi kmetijskih zadrug. Ta načrt, o čegar velikem pomenu za kmetijstvo pač ni dvomiti, ima namen, potem zadrug „zboljšati npravne in materialne razmere kmetovalcev“. Vsak kmetovalec je član zadruga, katerih je za vsak sodni okraj po jedno ustanoviti. Vse zadruga v jedni kronovini so mej soboj združene in to po posebni „zavezi zadruga“. Zastopniki zadrug bodo v vseh občinah, a zadruga opraviča reševali bodo odbori okrajnih zadrug, oziroma odbor deželne zadruga zaveze. Zadrugam bode zlasti skrbeti za ustanovitev zadrughih skladišč za kmetijske pridelke; za nakupovanje kmetijskih pridelkov na račun zadrug; za ustanovitev kreditnih zavodov in razvoj osebnega kredita; za posredovanje posojil na amortizacijsko odplačevanje; za preskrbovanje poslov v slučaju bolezni in onemoglosti; za ustanovitev bolnic, hiralnic in preskrbljevalnic; za posredovanje pri zavarovanjih; za ustanovitev živinorejskih zadrug itd. — Kakor rečeno, je ta načrt velike važnosti za kmetijstvo in zato ga pozdravljamo z velikim veseljem.

Vnanje države.

Francija in Italija.

Nemški cesar imenoval je italijanskega prestolonaslednika polkovnikom à la suite pešpolka, ki je nastanjen v Metz. Na Francoskem je to naredilo jako slab utis in francoski listi prinašajo ostre, zoper Italijo naperjene članke. „Rappel“ pravi, da je bila navzočnost italijanskega kraljeviča v Metz le nekaj ur trajajoča provokacija, to imenovanje pa je neodpravičljiva provokacija, ker se je zgodilo z dovoljenjem italijanskega kralja. — „Figaro“ javlja, da je Italija hkrati zaustavila energične svoje priprave za vojno s Francijo. Uzrok je baje ta, da je cesar Franc Jožef resno svaril kralja Umberta, naj ne stori koraka, ki bi mogel zanj postati usodepolnega pomena. Izjavil je baje, da bi napad Italije na Francijo ipso facto razdril trozvezo in le to je kralja Umberta odvrnilo od nameravane vojne.

Nemška mornarica.

Komaj je vlada dobila dovoljenje državnega zbora za izdatno pomnožitev vojske, že naznanjajo razni listi, da namerava tudi brodogrje popolniti in pomnožiti ter bo v to svrhu ustavila v državni proračun večjo svoto. Na nemške politične kroge je to častniškarsko naznanilo naredilo najslabši utis. Če bo vlada res zahtevala novih žrtev za mornarico, pričakovati je srditih parlamentarnih bojev.

Dopisi.

S. Koroškega, 8. oktobra. [Izv. dop.] (Nemški mecen slovenskega umetnika.) Dne 4. t. m. je umrl na Dunaji za srčno hibo v 40. letu dobe svoje dr. Rihard baron Daublebsky pl. Sterneck-Ehrenstein, posestnik Silberegga in Grünburga na Koroškem. Ker je bil pokojnik glavni podpiratelj našega rojaka, g. Alojzija Progarja, akademičnega kiparja v Celovci, katerega je on napotil v akademijo vpodablajočih umetnostij na Dunaji, veleval pač hvalečnost, da se mu ovekoveči spomin tudi v predalih dnevnika slovenskega.

Umrli dr. baron Daublebsky pl. Sterneck je bil sin dvornega svetovalca Hermana barona Sternecka in netjak sedanjega pomorstvenega poveljnika, admirala Sternecka. Dopršivši pravne študije vstopil je l. 1876. v diplomatsko službo, bil po-

slaniški atašé v Parizu in Londonu, potem legacijski tajnik v Draždanih in Carigradu, naposled pa legacijski svetovalec v Bukareštu. L. 1887—1888. je bil državni poslanec veleposestva na Koroškem. Lani oktobra meseca se je oženil z vdovo pl. Dziembovsko, roj. Grieswold. Umrli je, kakor povedano, za srčno hibo, katero si je prišel lečiti iz Bukarešta na Dunaj, odkoder so pripeljali danes njegovo truplo v Silbereg, kjer ima poleg prostranega posestva v znožji Svinjske planine, veliko pivovarno.

In tukaj v Silbereggu se je seznanil zgoraj omenjeni naš rojak, g. Alojzij Progar, s tem veledušnim plemenitašem. Bilo je to l. 1883., ko je Progar, takratni pomočnik podobarja g. Fr. Ozbiča v Celovci, popravljaj oltarje v cerkvi sv. Jurija pri Silbereggu. Pokojni baron Sterneck, bivačoj takrat baš tu doma, prišel je malodane vsak dan pogledovat, kako da kaj napreduje restavrovanje cerkve. O svojih pohodih se je pogovarjal prijazni graščak z vrlim mladeničem, kateri se mu je bil takoj s početka omilil po svoji nenavadni marljivosti, kakor z oskromnim, povse dostojnim vedenjem svojim. Izpraševal ga je toli uljudno in neprisiljeno: od kod da je doma, kje se je učil svoje obrti in kod da je že bil doslej po svetu itd., da mu je mladi naš podobar zaupljivo in odkritosrčno popisal vse svoje življenje ter rodbinske razmere, kakor tudi svoje hrepenenje po izobrazbi v umetnosti podobarski. Dobrotni baron, da bi mu nekoliko pomogel, naklonil mu je po dokončanju njegovega posla v cerkvi, še zasebnega dela v graščini in ko je naposled i to dovršil ter se hotel posloviti, vpraša baron ukaželjnega mladeniča: „Kam pa zdaj?“ na kar mu poslednji odgovori: „V Monakovo, k prejšnjemu mojstru svojemu.“

„Pojdite rajši na Dunaj, v akademijo vpodablajočih umetnostij, da se izvežbate sestavno in pravilno v svoji stroki.“ In da mu prežene pomisleke, katere mu je Progar tu začel razkladati, nadaljuje dobrohotno baron Sterneck:

„Glejte! Nekoliko denarja ste si prihranili tukaj, par stotakov pa Vam dodam še jaz, tako da ste za nekaj časa preskrbljeni. Pozneje pa si prizadevajte, da dobite kje kakšno ustanovo ali podporo, na pr. od deželnega odbora kranjskega itd. Ako bi Vam pa vse izpodletelo, obrnite se povsem zaupno do mene in jaz Vas ne bodem pustil na cedilu!“

In tako se je tudi zgodilo. Naš Progar je po hitel takoj na Dunaj, stopil ondu v akademijo vpodablajočih umetnostij, kjer je bival štiri leta ter si pridobil jako dobra spričevala. O počitnicah pa je na povabilo baronovo zabajal vsako leto sem v Silbereg, kjer je poleg hrane in prostega stanovanja užival vse ugodnosti okrepčujočih počitnic. Onda mu je rajni baron Sterneck dal na porabo bogato svojo knjižnico in zbirko dragocenih umetnin, zajedno pa je naročil bližnjemu g. župniku, da naj poučuje nadobudnega akademika v nemščini in drugih znanostih, potrebnih za umetniško in socijalno življenje sploh. Vrh vsega tega pa mu je še poskušal zaslužka in ko je na svršetku počitnic odhajal na Dunaj, pridodal mu je dobrotorni podpornik še navadno kakšen petdesetak... Bil mu je torej pravi mecen, in kakor imenovani umetnik zdaj sam priznava, brez njegove moralne in gmo tne podpore bi ne bil nikoli dospel do akademične izobraženosti ter bi ne bil nikdar postal samosvoj umetnik. Ni čuda torej, da je nepričakovana smrt barona Sternecka in to v najčilejši dobi njegovega moštva, našega Progarja globoko presunila ter mu pobila najlepše nadeje o bodočnosti. Saj se baš zdaj odpravlja na potovanje v Italijo, kar mu je vedno nasvetoval ovekovečeni njega dobrotnik, obljubovaje mu za to izdatne duševne in materialne podpore...

In zdaj leži na mrtvaškem odru baš v oni cerkvi, kjer je tolikrat bodril in navduševal slovenskega našega umetnika, on — nemški plemenitaš! Slava njegovemu spominu!

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Vse prijatelje glasbe opozarjamo še jedenkrat na današnjo predstavo krasne Blodekove opere „V vodnjaku“, v kateri nastopijo tri nove pevske moči „Dramatičnega društva“, oziroma slovenske opere. Gledé na razne novosti, ki se pripravljajo, se ta opera bržkone v tej sezoni ne bode več ponavljala. Kdor jo torej želi čuti v novi izdaji, naj ne zamudi današnjega večera. Pred opero je nova veseloigra „Ravna pot, najboljša pot“.

— („Narodni dom“.) Kakor je našim čitateljem znano, odobrili so občinski svet Ljubljanski v predvčerajšnji seji stavbinsko črto za zgradbo „Narodnega doma“. Ker se bode tudi dovoljenje za zgradbo menda že te dni dobilo, razpisala se bode v kratkem oddaja raznih gradbenih del, tako da bodo mizarji in drugi obrtniki lahko že po zimi pričeli delo. Da-li se bode s kopanjem tal tudi že lahko to jesen pričelo, zavisa je od vremena; vsakako pa se bo gradba prihodnje leto vršila z pospešenimi močmi, tako da se bode monumentalno poslopje, ki bode gotovo jedno najlepših našega mesta, že prihodnjo jesen moglo izročiti svojemu namenu. Glavna fronta poslopja bode ob novi Tržaški cesti ter se bode tem impozantneje prezentovala, ker je prostor mej Tržaško cesto in železničnim tirom rezerviran za primerne nasade. Dve tretjini za „Narodni dom“ kupljenega prostora namenjeni sta za vrt, ki bode torej največji in gotovo tudi najlepši v Ljubljani.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista izročil je kot kronin dar gosp. H. S. v Ljubljani 4 krome, katere izročimo vodstvu. Živio!

— (Ubegel kaznjene.) Od oddelka Ljubljanske pošilne delavnice, delujočega v Vodmatu, pobegnil je prisiljenec Jakob Los iz Trentina. Ubeglega dozdaj še niso zasačili.

— (Samomor.) V ponedeljek zjutraj našli so na Kapiteljskem potu blizu Novega Mesta 32letnega bivšega diurnista Gustava Jekovca iz Ljubljane s prestreljeno glavo. Po pismu, ki se je našlo pri samomorniku, je nesrečna ljubezen bila vzrok samomoru.

— (Nagla smrt.) Iz Maribora se poroča, da je tam umrl nanaglo bivi polkovnik in poveljnik domačega 17. pešpolka gosp. generalmajor Ferdinand vitez Gariboldi. Preselil se je bil še le pred kratkim iz Ljubljane v Maribor.

— („Katol. polit. in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“) priredi drugo nedeljo 22. t. m. javen shod v Št. Jakobu blizu Št. Petra pri Velikovem v gostilni pri „Dürnwirthe“, osem dni pozneje pa zopet javen shod v Štriholčah v Važenberški občini v hiši g. Valentina Grossa, po domače Krošlja.

— (Osebnosti) Začasni učitelj na državni realki v Trstu g. Rajko Kostial imenovan je učiteljem in suplent g. F. Marchesani začasnim učiteljem na tem zavodu.

— (Namestnik Rinaldini na potovanju.) Dne 9. oktobra nastopil je namestnik Rinaldini oficijelno potovanje po nekaterih delih kršne Istre, za katere si tekom svojega namestnikovanja še ni pridobil ni najmanjše zasluge. Da bi se z ljudmi mogel porazumeti, vozi soboj celo krdelo spremljevalcev. Gospodje so si najprej ogledali Hrpolje in Brezovico in potem prišli v Materijo, kjer je bil pred županovo hišo postavljen slavolok in kjer so obč. odborniki pozdravili visokega „prijatelja“ našega naroda z Živio-klici. Po zajutruku pri županu pozdravil je prvi obč. svetovalec g. namestnika v slovenskem jeziku, drugi obč. svetovalec pa v tako barbarsko okorni italijanščini, da so se vsi poslušalci muzali. Naš župan priredil je namestniku tudi banket in svojemu gostu pri penetnem šampanjcu napil v nemškem jeziku, na kar se je namestnik seveda tudi nemški zahvalil, najbrž vesel, da mu italijanskih ušes ne žalijo slovenski glasovi. Popoldne se je namestnik s spremljevalci odpeljal proti Podgradu. Ljudstvo se ni menilo niti za njegov prihod niti za odhod. Ko so se visoki gospodje iz Trsta, vsi prijatelji našega naroda, vozili po cesti v Podgrad, obsipali so jih nekateri s čudnimi „cvetkami“, namreč z listki v narodnih barvah, na katerih je bilo natisneno: „Živio naš cesar in kralj Franjo Josip I. Živio naš narodni zastopnik Vekoslav Spinčič.“ Spinčičevi volilci so najbrž na ta način hoteli izraziti g. namestniku goreče svoje simpatije za njegovo osebo in iskreno hvaležnost za dobroto, katerih jim doslej ni izkazal. Škoda, da korespondenčni urad ni Dunajskim listom sporočil popolne resnice o vzprejemu g. namestnika, zakaj dotične brzojavke pretiravajo, da je že škandal. Najbrž misli g. namestnik izvestnim visokim krogom na ta način pokazati, da je sila priljubljen, a sodimo, da mu izpodleti tudi to.

— (Italijanske paralele v Tržaški okolici.) Za te upravo nepotrebne laške razrede, za katere v okolici ni otrok, love se slovenski

otroci, da bi se napolnilo teh nebedijhtreba. V Rojano n. pr. bilo je prvi dan komaj pet utencev, dočim je bil slovenski razred prenapolnjen. Pozneje seveda so naložili slovenskih otrok za prazni italijanski razred. Na zavednih slovenskih okoličinah je, da kolikor mogoče preprečijo raznarodujoče nakane italijanskih lovcev slovenskih otrok.

— (Umrli je v Zagrebu) včeraj zjutraj intendant narodnega gledališča g. Josip Kneisel po daljšem bolehanju. Rodil se je pokojni v Grubišnem polju l. 1836. Vstopil je l. 1859 v državno službo in dospel do stopnje vladnega tajnika. Ker se je mnogo zanimal za gledališče bil je l. 1876 imenovan vladnim komisarjem za narodno gledališče. L. 1879 stopil je na njegovo mesto tedanji sekcijski načelnik dr. Derenčin. Kmalu pa se je zopet vrnil g. Kneisel kot intendant l. 1882 in ostal na svojem mestu do svoje smrti. Zadnji čas ga je mej boleznijo nadomestoval vladni tajnik Cuculić. Pokojnik bil je v zasebnem občevarju jako ljubezniv. Pod njim sta službovala na Zagrebškem narodnem gledališču nekaj let tudi naša domača operna pevca gg. prof. Fran Gerbić in Josip Noll in gospa Gerbićeva. Pokojnik bil je tudi prijatelj narodnemu gledališču slovenskemu ter mu bil rad na uslugo. Kot naslednik Kneislov imenuje se ravnatelj Adam Mandrović.

— (Madjarska brezozirnost.) Kako se v praktičnem življenju na Hrvaškem tolmači § 57 hrvatsko-ogerske nagodbe, ki določuje za organe skupne vlade hrvatski jezik kot službeni jezik v mejah trojedne kraljevine, kaže nastopi slučaj. Narodni zastopnik dr. Milan Amruš zahteval je v jutro dne 8. t. m. na državnem kolodvoru Zagrebškem 5 vozni listov drugega razreda za Leskovac. Uradnik, ki ni znal niti do pet šteti po hrvatski, odgovori mu, naj govori „v drugem razumljivem jeziku, da ne razume hrvatskega jezika.“ Ker je dr. Amruš odločno ostal pri hrvatski zahtevi, moral je posredovati načelnik postaje, da je dobil Hrvat v hrvatski prestolnici od madjarskega uradnika vozni listek! Dr. Amruš vpisal je pritožbo v dotično knjigo, ob enem pa se je brzojavno pritožil pri banu, ki je bil v Oseku in pri ministru Lukacsu v Budimpešti. Komentar bi bil odveč.

— (Potres v Zagrebu.) O včerajšnjem potresu v Zagrebu pišejo hrvatski listi, da je bil precej jak, kakor ga že dolgo ni bilo. Smer mu je bila od jugoizhoda proti jugozahodu in je valovito gibanje trajalo 4 sekunde. V mestu prouzročil je potres veliko razburjenost in je mnogo ljudi bitelo iz hiš na prosto. V raznih hišah videti je razpokline, zrcala in hišne posode so se razbile ali poškodovale. Več ur je obstalo, tako tudi ura na stolpu cerkve sv. Petra. Raz streh letela je opeka na ulice in se je odrušil pri neki hiši okrasek. Tudi v Samoboru so čutili ob istem času prav jak, kakih 5 minut trajajoč potres.

— (Nesreča.) Pri postaji Leskovac, pičlo uro od Zagreba, skočil je predvčerajšnjim tovorni vlak iz tira in se je prevrnilo šest vagonov in lokomotiva. Strojvodja je težko ranjen, vlakovodja pa lahko. Kurilec skočil je z lokomotive in ostal nepoškodovan.

— (Katastrofa v Grohovem.) Prebivalci občine Grohovo pri Reki, kjer se je vsled deževja in vsled silno narasle Račine začela posedati voda, so se vedno v velikem strahu. V noči 30. novembra l. 1885 bili so v jednaki veliki nevarnosti in jim je ona grozna noč še v živem spominu. Tudi zdaj udri se je velik kos zemljišča od gostilne župana Marsaniča pa doli do Račine, drevja, grmovje in kamenje z groma podobnim ropotom soboj v vodo nesoč. Prebivalci bližnjih hiš morajo biti vedno pripravljeni, da zapuste svoje hiše, ker je zemlja vsa razpokana in se je bati novih usadov. Ponesrečil dozdaj še ni nikdo, a mogoče je, da bodo vsi prebivalci morali ostaviti svoja domovja, ker se utegne prigoditi katastrofa, ki bi uničila ves kraj.

— (Izgubljena palica.) Predvčerajšnjim zvečer izgubil je neki gospod črno ebenovo palico s srebrnim, na koncih zavitim in okrašenim držajem. Kdor jo je našel, naj jo blagovoljno odda v upravnistvu „Slovenskega Naroda“ proti primerni nagradi.

Prvo krono
družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Papež Lev XIII. pospešitelj astronomije.) Na stroške papežev civilne liste se je izdelal za vatikanski observatorij teleskop, da se bodo ogledovale solčne maroge in takozvane solčne bakle. Tak teleskop nima nobena druga zvezdarna, niti Lykova v Kaliforniji ne. Teleskop je že v Rimu in ga bode sveti Oče te dni sam ogledal.

* (Francosko-rusko pobratimstvo.) Izdajatelj lista „Novoe Vremja“ g. Suvorin namerava izdajati v Parizu rusk list. V času „maslenic“ ali velicega ruskega posta pa bi carska ruska opera predstavljala v veliki Pariški operi najznamenitejša dela ruskih skladateljev. Nekateri glavni ruski skladatelji bi celo osebno dirigovali svoje opere, tako Rubinstein svojega „Demona“ in Čajkovski svojo opero „Jevgenij Onegio“. Omenjamo naj samo še to, da ruska kolonija v Parizu broji 15.000 duš.

* (Darilo ruski carici.) Pariški „Figaro“, ki je sprožil misel, da se podari ruski carici skromen spomin na Toulonske slavnostne dni, pridružil se je predlogu baronice Berte Suttner, da se gledé na mirovni značaj Kronštatskih in Toulonskih slavnostnih dni voli za darilo kot znak miru oljnata vejica narejena iz demantov.

* (Tirolska deželna razstava) v Inomestu se je slovesno sklenila minulo nedeljo. Trajala je 114 dni. V tem času obiskalo je razstavo okolu 365.000 oseb.

* (Roparstvo na Siciliji.) Sicilijanski roparji, ki so bili zajeli nedavno dva sinova milijonarja Pulvirentia, izpustili so ju, ko se je lopovom izplačala zahtevana odkupnina 25.000 lir.

* (Nesreča na morji.) Predvčerajšnjim ponoči bila je na Jadranskem morju tako gosta megla, da se je primerilo več nesreč. Tako je Lloydov parnik „Messina“ pri Zadru ob breg trčil, a tako srečno, da se je le malo poškodil. Drug parnik „Lussin“ trčil je pri otoku Braču na breg, in sicer tako nesrečno, da je moral ustaviti vožnjo. Ako bi ne bila došla pravočasno pomoč, bi se bil parnik gotovo pogreznil. Tudi nekatere jadrenice so v tej noči zadele ob razne skale in bile kolikor toliko poškodovane.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Opatija 12. oktobra. Pri občinskih volitvah v Volovskem združena nemško-italijanska stranka propadla. Narodna stranka nepopisno navdušena. Slava!

Dunaj 12. oktobra. V Hohenwartovem klubu nastala ostra debata radi izjemnih naredeb, zlasti mej Klaićem in princem Schwarzenbergom.

Dunaj 12. oktobra. V parlamentarnih krogih se govori, da je grof Taaffe odločen, razpustiti drž. zbor, če ne dobi za volilno reformo potrebne večine.

Dunaj 12. oktobra. Levičarji sklenili v včerajšnji klubovi seji, predložiti drž. zboru samostalen načrt za volilno reformo, s katerim bi se ustanovile delavske zbornice s pravico, voliti 20 poslancev v drž. zbor. — Gališki namestnik grof Badeni se mudi tu, da skupno z ministrom Zaleskim pridobi poljske poslance za volilno reformo.

Praga 12. oktobra. Izjemno sodišče obsodilo bivšega urednika socialističnega dijaškega lista, Veselega, radi motenja javnega miru in razžaljenja veličanstva na deset mesecev v ječo.

Budimpešta 12. oktobra. Tukajšnji listi javljajo iz Djakova, da je škof Strossmayer bana sijajno vzprejel. Na županov pozdrav odgovoril ban, da ga veseli, obiskati kraj, kjer živi veliki mecen in pospešitelj narodne kulture. Zvečer priredilo je prebivalstvo velikansko bakljado; ko sta se škof in ban pokazala pri oknu, zaorili so gromoviti klici: Živio Strossmayer! Živio ban!

Budimpešta 12. oktobra. V poslanski zbornici govoril danes pravosodni minister o cesarjevih govorih, pojasnjeval bistvo državno-pravne pogodbe s Cislitvansko in dokazoval, da cesarjeve besede niso imele namena oškoditi politični karakter te pogodbe. Pogodba je pravno, ne pa politično podkopana, tako da premembe niso izključene. Cesarjeva trditve, da podkopavanje te podlage ni v interesu monarhije in dežele, je samo dokaz, da se cesar zaveda svojih dolžnostij. Krona ne more imeti dvojnega mnenja, oficijelnega, s katerim podpira vladu, in neoficijelnega, s katerim podpira nasprotnike. Minister zagovarjal vladu proti drugim očitanjem in izjavil, da so tožbe brez pomena, dokler se vladi ne dokaže, da se je izneverila programu.

